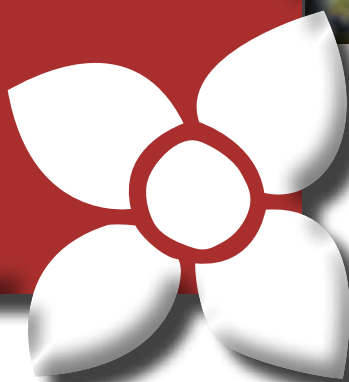

NORSK
BANGLADESH

fadderer

FORENING

Fadderkontakten

Juni 2014 • årgang 27 • nr. 1

Erlend Mikael Sæverud og Marianne Jørgensen fremførte nydelige, melankolske, etniske inspirerte sanger på årsmøtet.

Nye lokale representanter i Bangladesh

Nytt fra barnehjemmene

Faddertur til Bangladesh i november

Reisebrev fra Astrid Raen og Kjell Ove Brandseth

FADDERKONTAKTEN er medlemsbladet til Norsk Bangladesh Fadderforening (NBF). Bladet utgis to ganger i året.

NBF

Styrets leder:
Jens Petter Homleid

Styremedlemmer:
Tilak Kanti Barua
Vanja Kristine Hellevik
Trine Lund
Kari Korbøl
Tommy Pedersen
Aina Østeng

Adresse:
Postboks 1255 Vika
0111 Oslo

Telefon: 95 74 40 89

E-post: secretaryNBA@gmail.com

Webadresse:
www.bangladesh.no

Kontonr:
1609 51 03131

Redaktør:
Jens Petter Homleid
jens.petter.homleid@gmail.com

Forsidefoto:
Fra Generalforsamlingen 2014, Erlend Mikael Sæverud og Marianne Jørgensen underholder.

INNHold

Lederen har ord.....	s. 3
Godt frammøte på årets generalforsamling.....	s. 4
Nytt styremedlem	s. 6
Referat fra årsmøtet.....	s. 7
Nytt fra barnehjemmene	s. 8
Aina Østereng slutter som styreleder	s. 8
Intervju med nye lokale representanter.....	s. 9
Reisebrev fra Astrid Raen og Kjell Ove Brandseth.....	s. 11
Bli med på faddertur til Bangladesh i november.....	s. 13
Jute og j-ute.....	s. 16

- Kvalitetssikrer innsamlinger

Innsamlingskontrollen (IK) gir trygghet for at innsamlingsvirksomhet drives forsvarlig og at pengene går til det formålet som er oppgitt, dette gjøres gjennom Innsamlingsregisteret.

Norsk Bangladesh Fadderforening er registrert i Innsamlingsregisteret, og du som giver kan være trygg på at innsamlingsvirksomheten drives seriøst og at minst 65 % av innsamlede midler går til formålet.

Les mer på www.innsamlingskontrollen.no

TILFELDIGHET, skjebnens pekefinger ELLER GUDS VILJE?

Jeg har blitt småbruker på Østerøya i Sandefjord. Etter mange år med jobb i landbruks-samvirket, ville det seg sånn at det på flere måter passet å si farvel til Oslo og vende nesa hjemover. Det var ikke en nøye gjennomtenkt handling, men en sum av flere tilfeldigheter som gjorde at det la seg til rette. Det blir lengere vei til møtene i NBF, men de blir en fin unnskyldning for å holde kontakten med Oslo, byen med det store hjertet – og den flotte marka.

Som nyslått småbruker og engasjert samvirkemann, var det naturlig å sette seg på Bondelagsbussen fra Sandefjord til Oslo 20. mai for å delta i demonstrasjonen mot statens tilbud i jordbruksforhandlingene. Der, blant 5000 demonstrerende var den første kjente jeg traff, en NBF-fadder og medreisende fra fadderturen i 1988. Etter 26 år kjente Bente meg igjen på mistanke. Hun reiste til Bangladesh med NBF sammen med sin sønn på, la meg gjette, 6 år. Det var modig av henne, men det gikk veldig bra. Kim ble mottatt med jubel på barnehjemmene, og det ga oss voksne en stor opplevelse å se gleden barna viste i møte med en liten gutt fra Norge. Nå kan vi håpe at de vil gjenta turen 26 år etter.

Sommeren 1983 hadde jeg permisjon fra studiet ved landbrukshøyskolen på Ås og jobbet for TINE i Brumunddal. Jeg hadde vært hjemme i Sandefjord en helg, og tok toget tilbake til småbyen ved Mjøsa. På toget mellom Sandefjord og Oslo, kom jeg i prat med en dame med asiatisk utseende og mange bæreposer. Det viste seg å være Mira Sinha fra Bangladesh som hadde kommet til Norge for å gå på sommerskole. Hun var sekretær ved barnehjemmet Prabartak Samgha i Chittagong. Det ble støttet av Norsk Bangladeshforening. Mira var et flott menneske og klarte å engasjere meg såpass i sitt arbeid, at hun fikk meg til å melde meg inn i NBF. Jeg hjalp henne med bæreposene og fortsatte

Jens Petter Homleid

turen til Brumunddal, men glemte ikke Mira Sinha. Møtet på toget ble starten på et langt vennskap med livet med NBF. På kontoret i Tollbugata traff jeg Else Jacobsen, første og mangeårig sekretær i foreningen. Det bidro ikke til å svekke engasjementet og Else ble også et varig vennskap.

Jeg var med på faddertur til Bangladesh i 1988 og 1991, traff Mira Sinha igjen og fikk opplevelser som jeg aldri vil glemme. Verving og styrearbeid gikk lett etter dette. I 1992 fikk jeg jobb i Uganda, og var der ett år. Uganda ble mitt hjemland nummer to, Bangladesh falt til tre, men jeg ble likevel med i styret i NBF igjen.

Barn er barn, Bangladesh eller Uganda.

Da jeg sluttet i styret etter mange år, sa Catharina Jacobsen at hun var sikker på at jeg ville komme tilbake. Catharina fikk rett. Som styremedlem fra 2013 og nå som leder, har jeg glede og nytte av å ha med meg mye av foreningens historie. Det inspirer og det setter foreningens arbeid og betydning for alle barna vi har hjulpet siden starten i 1972, i perspektiv. NBF har gjort en stor forskjell for mange.

Om et halvt år, i november, er det faddertur igjen. Allerede nå har vi ca. ti som har meldt sin interesse, både førstegang og mer erfarne. Vi vil gjerne ha med flere og håper du vil benytt sjansen til en opplevelse helt utenom det vanlige. Jeg har ikke hatt kontakt med Mira Sinha på flere år og Prabantak Samgha er ikke lenger bland de skolene vi støtter, men jeg er sikker på at de vil ønske oss velkommen og at vi får hilse på Mira Sinha og andre gamle kjente

fra tidligere turer. Gjensynsglede er god, enten den er tilfeldig eller planlagt!

Jeg begynte med tilfeldighet, skjebnens pekefinger eller Guds vilje? Mor er alvorlig syk og jeg har fått muligheten til å bo sammen med henne i en vanskelig periode, takket være ett av de tre. Mor og mange med henne, vil nok mene at det er Guds vilje. Jeg har ingen grunn til å være uenig i det.

Sommeren er her allerede og badesesongen er i gang for mange. I Bangladesh er det også sommer, fuktig og med litt eller svært mye høyere temperaturer enn her. **På vegne av styret i NBF ønsker jeg dere mange fine sommerdager og gode opplevelser!**

Sommerhilsen fra Jens Petter Homleid

Godt frammøte på ÅRETS GENERALFORSAMLING

Det er alltid spennende å arrangere generalforsamling. En stor del av spenningen er knyttet til hvor mange av medlemmene som møter. Årets generalforsamling samlet flere enn vi har vært vant med de siste årene. Vi håper og tror at litt ekstra markedsføring og fint program etter de faste postene bidro til dette. For NBF er generalforsamlingen viktig for kontakten med medlemmene, og de som møter har det trivelig og treffer gamle og nye kjente. Håper vi sees igjen til neste år og at enda flere benytter muligheten da!

Generalforsamling ble avholdt 23. april 2014. Vi var så heldige å ha fått leie Saxegården som eies av Oslo kommune. Den er nabo til Middelalderparken i Gamlebyen. Saxegården er opprinnelig en middelalderisk bygård, og den egnet seg veldig godt som møtested for oss. Gården er nylig rehabilitert og har flere lyse og vakre rom i første etasje. På tomten har det stått hus siden 1300-tallet. Det nåværende huset ble bygd rundt 1800, men kjelleren kan stamme fra middelalderen, noe som var synliggjort ved at deler av gamle bjelker

i vegger og det gamle gulvet, var bevart med sin opprinnelige plassering beskyttet av glassmonter.

Saxegården var vakker omgivelse for årets generalforsamling der rundt 20 personer var møtt fram. Etter den ordinære generalforsamlingen med årsberetning, regnskap/budsjett og valg var det enkel servering og kulturelle innslag med kåseri og musikk. Referat fra generalforsamlingen er presentert for seg selv i denne utgaven av Fadderkontakten.

Tillak foreller om Saxegaarden. Videre ved bordet Jens Petter og Kari fra styret og Anne Kummen fra valgkomiteen.

GENERALFORSAMLING

Aud Lise Norheim (foto) er ekspedisjonssjef i Utenriksdepartementet og har vært ministerråd ved ambassaden i Roma (1999-2003), ambassadør i Dhaka (2006-08) og i Beirut (2008-10). Hun holdt et inspirerende og interessant kåseri om Bangladesh og livet i Dhaka med fine bilder og spesielt fokus på jenters liv og muligheter.

Som en fin avslutning for kvelden, fremførte ekteparet Erlend Mikael Sæverud og Marianne Jørgensen nydelige, melankolske, etniske inspirerte sanger. Selv om sangene hadde europeisk opphav, ga de gode assosiasjoner til Bangladesh og det vi har opplevd på besøk der. Alle som satt i salen kunne ikke unngå å bli betatt av Mikael's spill og Mariannes vakre sangstemme.

Tusen takk til Aud Lise, Marianne og Erlend som bidro til en minnerik kveld og takk til dere som kom. Vi håper flere vil dele denne gleden med oss neste år.

Aud Lise Norheim, ekspedisjonssjef i Utenriksdepartementet

♦ NYTT styremedlem NBF

Hei!

Mitt navn er Tommy Pedersen og jeg er nytt styremedlem fra 2014. Jeg er 40 år, har ett barn og bor på Ellingsrud i Oslo.

Mine erfaringer med arbeid tilsvarende NBF er få. Jeg gleder meg derfor ekstra til å jobbe sammen med det nye styret og lære mer om både Bangladesh og bistand til andre land.

Mitt håp er å kunne bidra til at NBF øker antall støtte-spillere, både private og innenfor næringslivet. Slik NBF står i dag vil det være helt avgjørende å øke dette, og sammen med alle mangeårige støttespillere tror jeg vi skal kunne klare dette.

Jeg ser frem til å bli kjent med en organisasjon med stort engasjement og stolte tradisjoner.

Norsk Bangladesh fadderforening

Referat fra generalforsamlingen 17.04.2013 kl. 18.00, Hartvig Nissen Skole, Oslo.

Leder Aina Østreng ønsket de frammøtte velkommen til generalforsamlingen og ledet møtet.

1. Godkjenning av innkalling og dagsorden.

Innkalling og dagsorden ble godkjent uten merknader eller kommentarer.

2. Valg av referent og to personer til å undertegne protokollen

Nina Wang ble valgt som referent, Aage Kummen og Karsten Korbøl til å undertegne protokollen.

3. Styrets årsberetning for 2012

Styremedlem Sebastian Lunde leste årsberetningen. Generalforsamlingen tok årsberetningen til etterretning.

4. Årsregnskap for 2012 og forslag til budsjett for 2013

Regnskapet for 2012 ble redegjort for av Ålækken og godkjent av generalforsamlingen. Revisorberetningens konklusjon ble lest opp tatt til etterretning. Generalforsamlingen hadde ingen innsigelser til budsjettet for 2013.

5. Valg

Leder for valgkomiteen Anne Kummen redegjorde for valgkomiteens arbeid.

a. Styremedlemmer på valg. 4 styremedlemmer var på valg. Tilak Barua og Sigurd Eritsland ble gjenvalgt for 1 år. Charlotte van Nexmark og Jens Petter Homleid ble valgt inn for 2 år. Alle ved akklamasjon. Stine Ålækken og Sebastian Lunde ble av styreleder Aina Østreng behørig takket for sin innsats. Ålækken har vært med i styret siden 2005 og fungert som sekretær siden 2009 og Lunde har vært styremedlem siden 2011.

b. Medlemmer av valgkomiteen.

Anne Kummen og Nina Wang ble gjenvalgt og Stine Ålækken ble valgt som nytt medlem. Barbara Strandenæs ble takket for sin innsats. Wang overtar som leder av komiteen.

6. Innkomne saker

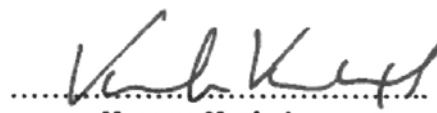
Det var ingen innkomne saker

Det ble åpnet for kommentarer og spørsmål. Aina Østreng informerte om noen av styrets planer for 2013. Herunder å vurdere å legge frem forslag om økning av summen for fadderskap på neste årsmøte, hovedsakelig på bakgrunn av økte priser i Bangladesh, verve flere faddere, jobbe videre med å forbedre rapporteringssystemene, samt at NBF innen kort tid forventer å motta flere detaljer fra studentene som er utvalgt for utdanningsstipend.

Nina Wang
Oslo, 5.mai 2013

Protokollen undertegnet av:

Aage Kummen
Dato, 17.5.2013

Karsten Korbøl
Dato, 17.5.2013

NYTT FRA **barnehjemmene**

Bottomley Homes, vårt katolske barnehjem, har for tiden 150 boende barn, kun jenter. Seks nonner bor på barnehjemmet, og de er også barnas lærere. Den store nyheten fra Bottomley er at Departementet for Helse og Velferd har bestemt seg for å støttet et stort byggeprosjekt. Utvidelsen av barnehjemslokalene vil gjøre at barna slipper å bo så rangt. I dag bor de minste barna i sovesaler og de større barna er mellom tre og ni per rom. I mars var flere av de eldre jentene på utflukt til fornøylesparken Magic Kingdom utenfor Dhaka. Denne typen aktiviteter betyr utrolig mye.

Dhammarajika har hele 570 gutter boende. Det er mange og i overkant av hva de har plass til. Behovet er i midlertid stort og det er vanskelig å si nei. Med 21 lærere blir det i underkant av 30 elever pr lærer. I år fikk 45 elever ved videregående skole innpass på høyskole etter avsluttet grunnskole på Dhammarajika og gleder seg til å ta fatt på livet som student fra høsten. Mange av disse fortsetter å holde kontakten med barnehjemmet til gjensidig glede og nytte. Studentene bidrar i undervisningen og ellers med de yngre barna, og barnehjemmet gir dem et fast holdepunkt i livet og hjelp om de skulle trenge det. Bygningsproblemene har forbedret seg etter at den indiske høykommisæren bidro med midler til ny spisesal. Barna har nå mer plass. 34 gutter bestod avsluttende eksamen på

videregående skole (SSC). Dhammarajika er den sentrale institusjonen for buddhister i Bangladesh. Det har derfor vært en rekke tilstelninger og religiøse feiringer av buddhistiske høytider og merkedager de siste månedene.

Old Dhaka har 85 barn, hvorav 65 jenter. De siste månedene har barnehjemmets fokus vært på å støtte de barna som skal ha avsluttende eksamen. I våres var det ti elever på ungdomsskolenivå, tre på videregående nivå og åtte på høyere videregående nivå.

Sultana Saman slumskole har om lag 135 elever som hovedsakelig er barn fra fattige familier i slummen. Mange har fedre som er rickshaw-sjåfører eller andre lavlønnte yrker, om de er så heldig å ha en jobb. NBF har også dette halvåret støttet den viktige tiffinen (mellommåltid på skolen) som gjør at barna dukker opp på skolen. De to tidligere elevene Bellal og Mostak hjelper fremdeles til med ekstraundervisning på skolen når de har tid.

Ledelsen ved **Agrasara** er svært fornøyd med barnas prestasjoner under eksamenene. 39 elever gjennomførte og bestod eksamen på ungdomsskolenivå, og en elev fikk utmerkelse for svært gode resultater. 26 elever gikk opp til avsluttende eksamen på videregående skole nivå. I forkant av eksamen fikk elevene ekstraundervisning i matte og engelsk, som er to fag der elevene ofte har utfordringer.

Aina Østereng

SLUTTER SOM STYRELEDER

Etter to år som styreleder i Norsk Bangladesh Fadderforening sier jeg takk for meg. Det har vært to innholdsrike og spennende år med et aktivt og engasjert styre.

Mitt absolutte høydepunkt var 40-års jubileet, med et innholdsrikt program og mange engasjerte og trofaste faddere og støttespillere. I 2012, rett før jeg ble valgt til styreleder, deltok jeg på en inspeksjonsreise til Bangladesh. Det var veldig givende å se arbeidet til NBF i praksis og bli kjent med de ulike barnehjemmene.

De neste par årene er det veldig viktig å jobbe med å rekruttere nye faddere. Antallet støttespillere har blitt færre de siste årene. Det bli stadig mer konkurranse i den frivillige bransjen, og vi blir alle konfrontert med humanitære kriser både her hjemme og i utlandet nære på daglig. NBF skiller seg fra mange andre organisasjoner ved at driften er basert på frivillighet, utover regnskap og revisjon. Det er viktig å beholde denne frivilligheten i årene som kommer!

Jeg ønsker Jens Petter lykke til som NBFs nye styreleder. Han kjenner både NBF og Bangladesh godt fra mange år tilbake. Selv vil jeg fortsette å bidra minst ett år til som styremedlem.

Hilsen Aina

Nye lokale representanter i BANGLADESH

Høsten 2013 flyttet Zakia Haque, vår lokale representant siden 2011, med sin mann til Kambodsja. Vi har nå ansatt Md (Mohammed) Mehdi Hasan som hennes erstatter. Han er til daglig ansatt i Trust Bank Limited i Khulna, der han bor med kona, deres sønn og sin mor.

Med seg som frivillig medhjelper har han MdAlamin. Han er universitetsstudent i regnskap og koordinator i programmet EDS* (Education for Deprived Students). Han bor med sine foreldre og to søstre i Khulna. Vi er heldige som har to så ressurssterke unge mennesker til å hjelpe oss i Bangladesh. Styremedlem i NBF. Trine Lund har stilte de to noen spørsmål for at vi skal bli litt bedre kjent med dem.

* EDS er en frivillig organisasjon og mottar ingen finansiell støtte fra noen. Md Hafizur Rahman, som starta EDS, bruker sine egne sparepenger. Alle arbei-

der frivillig. Alamin hjulpet Hafizur med å få 18 tidligere barnarbeidere til å studere på universitetet. Disse 18 og Alamin underviser og motiverer 400 fattige barn til å gå på skolen. Slik får barna utdanning, de vil få en bra jobb og en god framtid for seg og sin familie, og de vil hjelpe andre i sitt samfunn til å få utdanning og bedre kår for sine familier.

Les mer om EDS på www.edsb.org eller Facebook på <https://www.facebook.com/pages/Education-for-Deprived-Students-EDS/387812577947876?fref=ts>

Hva er dine oppgaver som NBF representant/frivillig?

Mehdi: Jeg hjelper barnehjemmene med å bruke pengene fra NBF på en bra måte og å bidra til et godt miljø for barna og lærerne. Ellers hjelper jeg dem med det de måtte ønske.

Alamin: Jeg snakker med jenter og gutter på barnehjemmene og motiverer dem til å ta utdanning. Jeg motiverer spesielt jentene til å fullføre HSC (avgangseksamen fra videregående) og å fortsette med universitetsutdanning så de kan få en jobb og skape en bedre framtid for seg og sin familie.

Hvilke erfaringer har du som hjelper deg i arbeidet med NBF?

Alamin: Jeg har arbeidet frivillig som koordinator i EDS i ni år. Det er derfor lett for meg å få god kontakt med barn og ungdommer på barnehjemmene, og det er viktig når jeg vil motivere dem til utdanning og til å hjelpe hverandre.

Mehdi: Jeg har arbeidet frivillig i EDS i to år. Fra EDS veit jeg hvor vanskelig det er å få utdanning for foreldreløse og fattige barn. Både EDS og barnehjemmene ønsker å gi fattige barn en god oppvekst og utdanning. Slik er min erfaring fra EDS verdifull i arbeidet for NBF.

Mehdi, du har en jobb, en liten sønn og liten fritid. Hvorfor ønsker du å bruke din tid på å hjelpe NBF?

Jeg mistet selv faren min da jeg var 20 år gammel og har bare moren min igjen. Så jeg veit hvordan det føles å miste en forelder. For meg er det en ærefull oppgave å få arbeide med NBF. Når barna på barnehjemmene kommer til meg og forteller meg hvordan de sliter med å forstå matte og andre skolefag, føler jeg at jeg er deres storebror. Som storebror har jeg et ansvar for dem. Jeg er stolt av å få være storebror for flere hundre barn på barnehjemmene. Da jeg besøkte Bottomley i april, hadde mattelæreren

sykdom i familien og kunne ikke komme til timen så elevene satt uten lærer. Da startet jeg å undervise dem. Jeg underviste et helt kapittel, og barna var veldig glade. Når jeg hjelper barna slik, tenker jeg ikke på tida, men forklarer til elevene forstår. Før jeg begynte å arbeide i bank, var jeg privatlærer i flere år, så jeg har også erfaring med å være lærer.

Alamin, du er allerede opptatt som student og EDS-koordinator. Hva får deg til å ville arbeide frivillig for NBF i tillegg?

Da jeg selv var barn, så jeg på tiggerne på gata og tenkte at jeg ville gjøre noe for dem. Derfor var jeg med på å starte EDS i 2005 da jeg gikk i 10. klasse. Jeg begynte å undervise 20 fattige barn på soverommet mitt. Jeg tenker aldri på barna i EDS eller på barnehjemmene som fattige. Jeg ser på dem som ressurser.

Bangladeshere bør hjelpe hverandre. Jeg forteller barna på barnehjemmene at jeg er en student som ikke tjener penger, likevel hjelper jeg andre. Slik motiverer jeg barn og ungdommer så de skal hjelpe andre også. I Bangladesh lever vi sammen i storfamilier. Hvis én jente eller gutt i en slik familie får utdanning, kan han eller hun hjelpe hele familien sin. Derfor er det så viktig å motivere barna på barnehjemmene til å ta utdanning.

Hva vil dere si til NBF og NBFs faddere i Norge?

Hvis du har muligheten, vil vi be deg om å reise til Bangladesh og besøke barnehjemmet du støtter. Hvis du besøker og snakker med lederne og barna på barnehjemmene, vil de føle at du bryr deg om dem, og dette vil gi dem viktig støtte, inspirasjon og oppmuntring til å fortsette. Vi ser at den viktigste motivasjonen for barna i EDS ikke er penger, men at noen bryr seg om dem og hjelper dem!

Reisebrev fra ASTRID RAEN & KJELL OVE BRANDSETH

Astrid og Kjell Ove har vært medlem i NBF i mange år. De har adoptert barn fra Bangladesh og vi var så heldige at de ville skrive litt for Fadderkontakten fra sin siste tur til Dhaka og barnehjemmet Dhaka Orphanage, et barnehjem vi har støttet nesten siden starten i 1972. Med beliggenhet midt i gamlebyen, har de en attraktiv men liten tomt. NBF har med Norad støtte bidratt til flere av bygningene som etter hvert fyller opp tomta. Les og bli inspirert!

Vidunderlige Dhaka

Mens de fleste flyplasser ligner hverandre mer og mer etter hvert som de bygges ut og fornyes, holder Hazrat Shahjalal International Airport i Dhaka seg gjenkjennelig bengalsk gjennom sine utvidelser. Det gjør trafikk-kaoset også. Man kan aldri slutte å

forundre seg over at virvaret av sykkelrikshaer og babytaxier, biler og busser centimeter for centimeter lirker seg til høyre og venstre og til slutt kommer gjennom krysset i sine ulike retninger. Det tok tre timer for vår venn å komme seg med buss den lille mila fra Bashaboo nær Dhammarajika til Dhanmondi. Så å forvente at noen kan komme presis, er

→

bortkasta. Hadde man gått til fots, kunne man nådd frem raskere, men hvem går hvis man har penger til transport.

Ofte velger rickshawallahene de rolige gatene og gir turistene en velgjørende følelse av harmoni, men plutselig er de ute i hovedgaten i feil kjøreretning og lar oss stusse på hvor trafikkangsten har tatt veien. Her forsoner man seg fort med at fem cm er god klaring. Våre venner advarer mot ran og lureri som vi ikke møter noe sted – virkelig fare utsetter vi oss for bare når vi krysser gata.

Dhaka er en fascinerende vidunderlig by – som vår venn sa:

”Hadde det ikke vært for trafikken og politikken, hadde Bangladesh vært et paradis”.

De som ønsker å forandre, har et krevende liv. De som godtar fortredelighetene og driver på med sine aktiviteter mer eller mindre forsinket, kan ha gode dager. Kunsten som bengalere er så knyttet til i bilder, musikk og litteratur, er lettere tilgjengelig enn mange andre steder.

Smilet kommer forttere enn nordmenn er vant til. Her gir man seg over til varmen og lydene, kaoset og vennligheten. Snart er du i paradis, snart ser du rett inn i helvete. Alt man kan begjære, er å få kjøpt i Dhaka. Alle tjenester man måtte ønske, er til salgs. Alle livsstiler finner sin form side om side. Og i en smal kryddergate der dunsten føles å stjele all pust, åpnes en port til en fremtid for vergeløse – Dhaka Orphanage.

Astrid Raen

Møte med en klok mann

«Det her er mitt firma» sa han og pekte på lappen på teposene da vi drakk te på møterommet på Dhaka Orphanage. Firmaet Ispahani (oppkalt etter eierfamilien som stammer fra Esfahan i Iran) har hovedsete i Chittagong. Mr Kajal Debnath har kontoret sitt i Dhaka og tok seg fri derfra noen timer for å møte oss. Det jeg gjør for Norsk Bangladesh Fadderforening er helt og holdent ‘voluntary work’, understreket han.

På forhånd hadde vi prøvd å formidle at vi bare ønsket å avlegge et kort besøk, nærmest ubemerket. Vår store skrekk er at en velkomstsereemoni blir iscenesatt, med barn som blir forventet å vise takknemlighet for de stakkars kronene vi avser i året. Det slapp vi. Riktignok ble vi overrakt en blomst hver på trappa, men ikke noe mer. De fleste av barna var opptatt på skole da vi kom, og Mr Debnath er, skjønte vi, en klok mann. Han fortalte og viste oss litt rundt. Å satse på utdanning for jenter er viktigst, understreket han. Da han fortalte om at barna hadde forbud mot å ha egne mobiltelefoner, var han nok mer usikker på hva vi måtte mene om det. Flere ganger måtte vi nikke og uttrykke forståelse for farene de var utsatt for, før han var overbevist om at vi var på hans side i den saken.

«Hva skal dere gjøre nå?» spurte han da møtet vårt gikk mot slutten. Vi hadde tenkt å gå litt rundt i gamlebyen, siden vi først var der. For oss er det en opplevelse, men det forventet vi ikke noen forståelse for. Vi pleier heller å bli møtt med overbærende smil fra bengalere som synes det er rart at vi ser noe spennende i å gå rundt og fotografere ‘fattige mennesker’ i kaoset i Old City. Men ikke denne mannen. Han ble med oss ut i gatene, i krydderlukt som rev i nesa og halsen, og hjalp til med å finne gode fotomotiv blant gatefrisørene, krydderselgerne og andre folk som smilte villig til å være fotomodeller.

Og ikke nok med det. Fra gata tok vi en tur ned til elva. Der ordnet han med båttur i en liten trebåt. For oss en fantastisk opplevelse! Og her viste Mr Debnath nok en sympatisk side, denne gangen overfor den yngste sønnen vår som er femten år. Femtenåringer setter sjelden pris på det samme som foreldrene, så også i dette tilfelle. Aller nådigst fikk vi ham med i båten, og da han satt der og nærmest demonstrerte hva han mente om det, var Mr Debnath på vakt mot at vi skulle rette kameraet mot ham. Mens vi skammet oss litt over det vi trodde

måtte bli oppfattet som bortskjemte fakter fra en vestlig ungdom, var Mr Debnath den som viste ham forståelse og skjermet ham.

Vi kjenner ikke til hvilken rolle Mr Debnath har på Dhaka Orphanage, annet enn at han tituleres Joint Secretary. Uansett er vi overbevist om at barnehjemmet er tjent med å ha frivillige støttespillere av hans kvalitet.

Kjell Ove Brandseth

Møte med en klok mann Mr Kajal Debnath.

BLI MED på faddertur til Bangladesh I NOVEMBER!

De fleste har nok fått det med seg før, men en god ting kan ikke sies for ofte. Vi planlegger faddertur til Bangladesh i midten av november. Ti personer har allerede meldt sin interesse, og det er fortsatt muligheter for flere.

Vi har foreløpig ikke satt noen grense for antall deltagere. Dere har kanskje allerede blitt inspirert av Astrids skildring av fantastiske Dhaka og Kjell Oves møte med en vis mann på Dhaka Orphanage. Vi kan love unike opplevelser og sterke møter med mennesker.

Mitt første møte med Bangladesh var, uten at jeg var klar over det, i Santalmisjonen. Som barn kjente jeg ikke til santalene, men det var hyggelige møter med bevertning og loddsalg. Etter hvert begynte jeg å interessere meg for Fantomet, og han holdt til i et land som het Bengal. Navnet stemte med regionen Bengal i den britiske kolonien India, men en del andre forhold passet ikke så godt inn, bla. pygmæer og løver.

Ved delingen i 1947 ble Vest-Bengal en del av det hinduistiske India og Øst-Bengal ble Øst-Pakistan som sammen med Vest-Pakistan ble muslimske Pakistan. Øst-Pakistan holdt sammen med Vest-Pakistan til den blodige borgerkrigen i 1971. Det er anslått at borgerkrigen kostet mer enn 300.000 mennesker livet. NBF ble opprettet i kjølvannet av dette på initiativ fra norske hjelpearbeidere. 16. desember 1971 er for Bangladesh det 8. mai 1945 er for oss, og deres grunnlovsdag er 4. november 1972.

Bangladesh får sjelden overskrifter i media i Norge. Tidligere kunne vi lese om flomkatastrofer forårsaket fra store elver som Ganges, Maghna og Brahmaputra. Den største i 1998 med mer enn 1000 døde. Kjempebølger fra sykloner og tornadoer som feier inn fra Bengalbukta er også en stor utfordring. Ban-

gladesh er blant de mest utsatte landene i verden for klimaendringer. Flom fra elvene er et mindre problem i dag. Tvert imot har mangel på vann fra Himalaya, som følge av oppdemming i India og klimaforandringer, blitt et problem for det fruktbare landet.

Bangladesh var opphavet til mikrofinans og de fleste fikk med seg fredsprisen til Mohammad Yunus og Grameen Fund i 2006. Telenor har bidratt sterkt til framveksten av mobiltelefoni i landet, og de fleste av oss har kjøpt klær Made in Bangladesh. Tekstilindustrien utgjør mer enn 75 % av landets

eksportinntekter, men dette har også en skyggeside. Nyheten om klesfabrikken Rama Plaza som raste sammen og drepte mer enn 1000 arbeidere i 2013 gikk verden rundt. Billige klær fra fattige land til oss rike har en høy pris for de som produserer dem.

På størrelse er Bangladesh ca. 38% av Norges areal. Befolkningen er ca. 160 millioner (8. størst i verden) mot våre 5,1. De største byene er Dhaka (7 mill) og Chittagong (2,5 mill). Dyrkbart land i Norge utgjør mindre enn 3% av totalt areal. Tilsvarende i Bangladesh er over 60%. Landbruk og fiske er viktig næringsvei, og landet er blant verdens største produsenter av en rekke produkter, inkludert ris (4), te (11) poteter (11) og sjømat (5).

Tenker du på å bli med til Bangladesh, anbefaler vi deg å lese mer om landet, f.eks. på Wikipedia,

engelsk versjon. Der er det mye spennende og konsentrert informasjon. Du kan også gå inn på nettsiden <http://en.worldstat.info/> der du finner enda mer tall og data. På adressen <http://www.landsider.no/land/bangladesh/reise/innreise/> ligger mye nyttig reiseinformasjon fra UD. Vi vil legge opp reisa og komme med felles råd og anbefalinger i forkant, men det kan være lurt med litt egne forberedelser også.

På turen er besøkene ved barnehjemmene det sentrale, men vi skal også få med oss mennesker og miljø, atmosfære, kultur og natur. I løpet av uka med felles program vil vi naturlig nok måtte legge opp aktivitetene i og rundt Dhaka og Chittagong/Agrasara tilpasset besøk på barnehjemmene. De som blir litt lengere i landet, får mulighet til å utforske andre områder, enten i fellesskap eller på egen hånd. Reisen mellom Dhaka og Chittagong vil vi forhåpentligvis ta med tog. Det er en fin måte å se landsbygda på og la tankene vandre mens toget går. Er vi heldige, får vi besøke barnehjemmet Prabartak Samgha i Chittagong, som vi ikke lengre samarbeider med. Dagen etter går turen ut til Agrasara i landlige omgivelser.

En liten BANGLADESH-QUIZ til slutt:

1. Hva heter nasjonalfisken?
2. Hvem er statsminister?
3. Hvor mange steder har landet på World Heritage List?
4. Hva heter nasjonalblomsten?
5. Hvilken elv deler Dhaka? («Dhaka stands on the»)

Fem rette? Du kan melde deg som interessert til turen. Bli du med, mottar du en liten premie ved frammøte!

JUTE & J-UTE

Striesekken var kjent for mange, og kanskje spesielt for de av oss som vokste opp på gård med korn. De siste striesekkene ligger sikkert fortsatt igjen her, men både de og sekkene av kunstfiber er lite i bruk mer. Nå er det bulk som gjelder. Strietapet er heller ikke så populært som det en gang var. At strie var det samme som jute, ble jeg ikke klar over før på 80-tallet.

Møtet med NBF var også et møte med jute. Jute er et naturfiber, nærmere bestemt et grønnaksfiber som tilhører bast-familien. Vegetabilsk olje må til for å gjøre fibre egnet til bruk. I produsert mengde kommer jute på andre plass etter bomull. Bangladesh sto for 54% av verdensproduksjonen i 2011 og India hadde 43%. Da blir det ikke mye igjen til de andre. Bruksområdene for jute er langt større enn for bomull, men det produseres likevel ca. 7 ganger så mye bomull som jute. Bomull = billige klær og bidrar sterkt til det.

At J-ute.no = jute er også et faktum. Firmaet ble startet av Anne Catharina Jacobsen for få år siden. Som datter til Rolf og Else, foreningens første og mangeårige sekretær, ble Catharina født inn i NBF. Med etter hvert mange nære venner og kontakter i Bangladesh, kjenner hun landet svært godt. Ønske om å bidra med noe mer, var starten på j-ute.no. Valg av navn kan synes opplagt, men skjuler kanskje også et fiffig ordspill. Ett av de første produktene var en selvutviklet løypestreng til å trekke barn på ski med, og det gjør man ute. Datteren fortjener trolig royalti

Hjemme i Osloomed en ny forsendelse med varer fra Bangladesh.

fra salget. Løypestrengen anbefales varmt av en som har erfaring med lignende, men ikke fullt så gjennomtenkte, løsninger.

Catharinas mål er å skape en gyllen bro mellom Norge og Bangladesh og med jute som byggemateriale. Alt på j-ute.no er produsert i Bangladesh av samarbeidspartneren Creation Private Ltd. i Dhaka. På hjemmesiden finner du elegante og særpregede vesker, artikler for hus og hage, fine bånd og tråd mm. i tillegg til løypestrengen. Du finner garantert noe du liker og kanskje kan tenke deg å gi bort i gave. Juteprodukter har særpreg, er sentral for utvikling i Bangladesh og gjør godt for samvittigheten!

Som Bangladesh-kjenner og gründer har Catharina deltatt i debatter og blitt intervjuet, spesielt etter katastrofen i 2013 der tekstilfabrikken Rama Plaza raste sammen og mer enn 1000 mennesker omkom. Lenker til innslagene på Dagsnytt 18 ligger på j-ute.no og er absolutt verdt å se. Seneste besøk i Dagsnytt 18 var på ettårsdagen for Rama Plaza, 24.4 2014.

Tiltakene som ble bestemt gjennomført i etterkant, er i liten grad kommet i gang, lite av pengene som ble lovet har blitt betalt inn og eierne av Rama Plaza har økt profitten med 14% fra foregående år. Det er nok av utfordringer, men det er alltid bedre å bry seg enn å gi opp. Ikke sant?

Creations prosjekt på landsbygda utenfor Dhaka. Kvinnene knytter vesker av jute. Vanligvis jobber de hjemmefra.